

Rapport ACVZ «Eerste Hulp bij Huwelijksdwang»

Op 2 juni 2006 heeft de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) het door mij gevraagde uitvoeringsplan bij huwelijksdwang uitgebracht. Eerder heb ik Uw Kamer al aangegeven in het kader van deze rapportage te reageren. Met de brief van 7 september 2006 vraagt de algemene commissie voor Integratiebeleid mij of ik het aanbevolen uitvoeringsplan onverkort en met de benodigde urgentie ga uitvoeren voor alle vormen van familiegerelateerd geweld. In het onderstaande reageer ik op het rapport van de ACVZ.

De ACVZ concludeert dat huwelijksdwang in feite een vorm van huiselijk geweld is. Ik zou zelfs de stelling willen verdedigen dat huwelijksdwang veelal eergerelateerd is. Ik verwacht dat nader onderzoek hierin meer duidelijkheid kan geven. Daarnaast wordt huwelijksdwang als mogelijke factor bij eergerelateerd geweld meegenomen in het informatieprofiel ten behoeve van de registraties van eergerelateerd geweld. Hiermee heeft huwelijksdwang een nadrukkelijke plaats binnen het programma eergerelateerd geweld. Ook in het interdepartementale programma huiselijk geweld (coördinerend minister is mijn collega van Justitie) wordt hard gewerkt aan een ketenaanpak voor huiselijk geweld, die ook voor huwelijksdwang relevant is. De ACVZ geeft tevens aan dat de hulpverlening aan (potentiële) slachtoffers van huwelijksdwang ingebed moet worden in één van de bestaande zorgnetwerken, omdat dit type zorg onvoldoende kwantitatieve omvang heeft om als zelfstandig netwerk te functioneren. De keuze voor aansluiting bij de structuur rond huiselijk geweld is dan ook een logische.

Voor de hulpverlening is deze als volgt opgezet. De Staatssecretaris van VWS heeft een Tijdelijke Stimuleringsregeling uitgevaardigd, die de 35 centrumgemeenten voor de vrouwenopvang de mogelijkheid biedt een ASHG (Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld) op te zetten. Bewust is er voor gekozen om de centrumgemeenten veel vrijheid te bieden bij het inrichten van deze ASHG's, zodat nauw wordt aangesloten bij de lokale situatie. Alle 35 centrumgemeenten hebben inmiddels een ASHG. De Tijdelijke Stimuleringsregeling loopt nog tot 2007. Daarna worden de structurele middelen toegevoegd aan de specifieke uitkering vrouwenopvang. ASHG's vormen een frontoffice, zoals de ACVZ terecht opmerkt, en verwijzen hun cliënten door. Centrumgemeenten hebben in deze structuur een autonome rol bij het inrichten van de ASHG's. In 2007 zal de Tijdelijke Stimuleringsregeling geëvalueerd worden.

Het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld is opgenomen in prestatieveld 7 van de Wmo, net als de vrouwenopvang. Een wettelijke basis voor de regie van de gemeenten op het gebied van huiselijk geweld is hiermee gelegd. Een evaluatie van de Wmo zal plaatsvinden in 2009. Concrete resultaten vanuit het programma eergerelateerd geweld die relevant zijn voor de ASHG's zullen in dit kader uiteraard wel met de ASHG's gecommuniceerd worden. De Staatssecretaris van VWS zal de centrumgemeenten bovendien attenderen op het rapport van de ACVZ.

Tenslotte wil ik op enkele aanbevelingen nog specifiek reageren. In de eerste plaats betreft dit de aanbeveling om informatie over de Nederlandse houding tegenover huwelijksdwang te verwerken in het inburgeringsexamen buitenland. Mijns inziens wordt in het oefenpakket ten behoeve van de basisexamens inburgering afdoende aandacht besteed aan de Nederlandse waarden en normen, waaronder man-vrouw-verhoudingen en de strafbaarheid van uit traditie voorkomende geweldsvormen, zoals eerwraak. Verdere aanpassing van het materiaal acht ik overbodig.

In de tweede plaats de aanbeveling aan te sluiten bij de vorming van het Kennisinstituut Maatschappelijke Inzet. Ik acht het nu nog te vroeg om een keuze te maken voor één landelijk expertisecentrum. Ik merk hierbij op dat het KIMI een kennisorganisatie wordt vóór het veld. Op basis van de wensen van het veld wordt het programma ingericht. Veeleer wil ik als eerste stap ook de verdere ontwikkeling van de Unit MEP ondersteunen en vanuit het programma bijdragen aan een goede samenwerking met andere expertisecentra.

In de derde plaats, tenslotte, vind ik in het advies geen aanknopingspunten om de veilige opvang voor slachtoffers van huwelijksdwang in het land van herkomst te ondersteunen en / of te organiseren.